

Κυθρεώτικες Φωτογραφίες (Αφιερωμένο στους χωριανούς μας)

της Λένιας Δημοσθένους-Στρατή

Σαν ανοίξαν τα οδοφράγματα το 2003, πήγαμε με τον μακαρίτη τον άνδρα μου να δούμε τα χωριά και τα σπίτια μας.

Πήγαμε στο Δίκωμο και στην Κυθρέα. Τρέχαμε να προλάβουμε και στα δύο. Θλίψη βαθιά και συγκίνηση απερίγραπτη. Έτσι τ' αφήσαμε, λες και βρεθήκαμε σε άγνωστο τόπο, έρημο και κατεστραμμένο. Όμως δικά μας είναι και τα δέλουμπε.

Από τυχαία γνωριμία που είχε κάνει ο άνδρας μου πιο πριν, μπήκαμε στο δικό μας σπίτι με τουρκοκύπριο, μήπως δεν μας άφηναν, δεν ξέραμε πώς θα μας δεχτούν. Μάδαμε ακόμα πως στο σπίτι που έμενε εκείνος, ο πατέρας του είχε μαζέψει πολλές φωτογραφίες. Όταν οι άλλοι κατέστρεφαν, αυτός μάζευε από διάφορα σπίτια. Τις είχε φυλαγμένες σε μαξιλαρόντημα, για να μη φθαρούν. Αυτό φανερώνει άνθρωπο με ιδιαίτερες εναισθησίες. Για ευνόητους λόγους δε θέλω να αποκαλύψω το όνομά του, ούτε και το σπίτι του χωριανού μας.

Ύστερα πήγαμε ξανά, θέλαμε να δούμε όλο το χωριό, τις εκκλησίες, τα περιβόλια. Με έτρωγε η περιέργεια και για τις φωτογραφίες. Έτσι πήγαμε και τον βρήκαμε. Μας καλοδέχτηκαν, τις έφερε και τις είδαμε, ήταν πάρα πολλές. Ως εκεί όμως, ήθελε να τις δώσει στους ιδιοκτήτες του σπιτιού, που δεν πήγαν.

Τα χρόνια πέρασαν, μα στο νου μου πάντα η σκέψη τριγυρνούσε, πώς θα καταφέρω να τις πάρω. Ήταν κάτι το πολύτιμο για μένα, αποτελούσαν αρχαία κειμήλια για πολλές οικογένειες. Άλλοι θα θυμόντουσαν πολλούς, μα το πιο βασικό, οι πιο πολλοί θα γνώριζαν τους παππούδες και προπαππούς τους. Το ήθελα πολύ, έγινε πια ολόδικό μου καθήκον να προσπαθήσω.

Φέτος πήγαμε με τον Όμιλο Γυναικών Κυθρέας, μαζί με την αδερφική μου φίλη Άννα Πετρίδου-Χριστοδουλίδου. Μόλις φτάσαμε στη Χρυσίδα και άκουσα πως θα κάναμε σταθμούς στις γειτονιές του χωριού, αστραπαία σκέφτηκα πως

τόρα ήταν η ευκαιρία που γύρευα καιρό.

Το εκμισθηρεύτηκα στη φίλη μου και χωρίς δεύτερη σκέψη αφήσαμε το λεωφορείο και πήραμε τον ποδαρόδρομο. Χωρίς τη φίλη μου τίποτε δε θα μπορούσα να πετύχω. Έκπληρώναμε έτσι και ένα άλλο κοινό μας πόθο. Χρόνια το θέλαμε να περπατήσουμε μαζί στους δρόμους του χωριού, όπως κάναμε πάντα. Τότε περπατούσαμε σιγά και ανέμελα, συζητώντας τα δικά μας, τις σκέψεις, τους προβληματισμούς, απολαμβάνοντας τις ομορφιές του τόπου μας. Τώρα τρέχαμε κυριολεκτικά να δούμε το χωριό και να προλάβουμε τον στόχο μας.

Φτάσαμε στο σπίτι. Η δέληση υπερβaine κάθε φόβο και ενδοιασμό. Πήρα το δάρρος, χτύπησα την πόρτα, με θυμήθηκαν και μας καλοδέχτηκαν. Ο μόνος άνδρας που μιλούσε ελληνικά δεν ήταν εκεί και του τηλεφώνησαν. Αγωνία πάλι, τα λεπτά φαίνονταν ώρες, θα προλαβαίναμε άραγε; Βγήκαμε λίγο έξω μέχρι να έρδει. Βλέπαμε νέα κτίσματα στη θέση των ελιών και των λεμονοδένδρων, ασφαλωμένο αυλάκι, χαλάσματα κι ανύπαρκτη χαραή.

Επιστρέψαμε ξανά στο σπίτι. Σε λίγο έφτασε κι εκείνος, ευτυχώς χαμογελαστός. Τον παρακάλεσα, του είπα πως θέλω να κάνω ένα καλό στους χωριανούς μου. Φαινόταν δισταχτικός, μα τελικά μας τις έδωσε. Τον ευχαριστήσαμε κι άρχισε πάλι η τρεχάλα, μα τώρα πιο χαρούμενες κι ικανοποιημένες.

Φτάσαμε στο δημαρχείο, που ήταν το λεωφορείο. Πολλή η κούραση, μα χαλάλι. Ξαποστάσαμε στον πανέμορφο εκδρομικό χώρο στη Χαλεύκα, πίνοντας καφέ στο παλιό κέντρο, αφημένο στη φθορά του χρόνου. Εκεί παρέμειναν όλα ακριβώς όπως τα αφήσαμε, τα φροντίζει ο Θεός. Είναι δικά μας, μακάρι να ξαναγίνουν. Το εύχομαι, το θέλω και το ελπίζω.

Οι φωτογραφίες ήταν πολλές, μετρήσαμε 378. Αναγνωρίσαμε μερικές και τις παραδώσαμε στους κατόχους των. Τις υπόλοιπες τις δώσαμε στο Δημαρχείο και εύχομαι να αναγνωριστούν και να δοθούν στις οικογένειες που ανήκουν.

